

KATECHÉZA A SLUŽBA LÁSKY

Služba človeku patrí k základnému poslaniu Cirkvi a tým, že sprítomňuje hodnoty Božieho kráľovstva, je už sama o sebe pastoračnou činnosťou. V časoch krízy vierohodnosti Cirkvi je konkrétna láska najlepším dôkazom viery a dôkazom jej pravosti.

Aj keď poslanie Cirkvi má náboženskú povahu, neznamená to, že Cirkev sa zameriava len na duchovnú oblasť a pozemské problémy ju nezaujímajú. „V srdci evanjelia nachádzame intímne spojenie medzi evanjelizáciou a pomáhaním človeku, ktoré sa musí nevyhnutne prejavovať a rozvíjať v celej evanjelizačnej činnosti“ (EG 178). Prikázanie lásky zahrňuje požiadavku angažovať sa vo svete. „Kresťan, ktorý zanedbáva svoje časné povinnosti, zanedbáva tým svoje povinnosti voči blížnemu, i voči samému Bohu a vystavuje nebezpečenstvu svoju večnú spásu“ (CT 43). Kresťania majú teda podľa Krista vykonávať všetku pozemskú činnosť, spájajúc svoje ľudské, rodinné, profesionálne úsilie, aby vytvárali syntézu s náboženskými hodnotami. Pápež František v tejto súvislosti upozorňuje na skutočnosť, že mnohí kresťania by chceli „Krista len čisto duchovného, bez tela a bez kríža“ (EG 88).

Rozvoj jednotlivca a premena spoločnosti predstavujú základný prvok evanjelizácie. Ide o procesy pozdvihnutia ľudstva a jeho celkovú podporu, o zasadenie sa za spravodlivosť, mier a civilizáciu lásky. V súčasnom svete sa kresťanom odkrývajú nové možnosti uskutočňovania diakonie, ktorá nemá byť určená len členom Cirkvi, ale má byť predovšetkým službou svetu, každému človeku bez rozdielu rasy, triedy a náboženstva. Zahrňuje všetky oblasti: osobnú, rodinnú, spoločenskú, ekonomickú, ekologickú, medzinárodnú. Každá z nich má svoj vlastný špecifický vplyv a angažuje rôznym spôsobom tak jednotlivca, ako aj celé skupiny. Svedectvo lásky nemôže preto spočívať len na iniciatíve jednotlivcov. Nie je možné delegovať ho iba niektorým jednotlivcom, lebo je to úloha celej cirkevnej komunity, ktorá ako celok nesie za ňu zodpovednosť.

Medzi cirkevnou diakoniou a katechézou sa nachádza veľmi úzky vzťah. „Autentická viera v Božieho Syna, ktorý sa stal človekom, je neoddeliteľná od daru seba samého, od príslušnosti k spoločenstvu, od služby“ (EG 88). Úloha katechézy je charakterizovaná nerozlučiteľným vzťahom, ktorý existuje medzi samotným ohlasovaním a svedectvom lásky. „Kerygma má neoddeliteľný sociálny obsah: v samotnom srdci evanjelia nachádzame spoločenský život i starosť o druhých. Obsah prvého hlásania má okamžité morálne dôsledky, v ktorých centre je milosrdná láska (EG 177). Diakonia je nielen cieľom katechetickej činnosti, ale je aj jedným zo základných prvkov zrelosti vo viere. Nemala by preto chýbať v žiadnom katechetickom projekte. Bez uskutočňovania diakonie je katechéza neautentická, pretože skutočná viera vždy predpokladá aj dimenziu konania. „Viera bez skutkov je mŕtva“ (Jak 2,20). V úvode Skutkov apoštolov svätý Lukáš spája a zároveň rozlišuje dva rozmery Ježišovho poslania: „Ježiš robil a učil“ (Sk 1,1). Ak úlohou katechézy je výklad kresťanského učenia s cieľom uviesť do plného kresťanského života, je zrejme, že k tejto činnosti nevyhnutne patrí aj vydávanie apoštolského a misijného svedectva lásky. „Zatvárať oči pred blížnym nás robí slepými aj voči Bohu“, pripomína Benedikt XVI. Vždy keď sa v láske stretávame s ľudskou bytosťou, „stávame sa schopnými objaviť o Bohu niečo nové“ (EG 272).

Katechéza preto vychováva k diakonii, čo v praktickej rovine znamená: formovať a viesť, zapájať, motivovať, učiť kriticky uvažovať, podporovať špecifické povolania v službe spoločnosti a prispieť k zrelosti kresťanského svedomia v otázkach aktivity v prospech druhých.

Evanjelizácia by teda nebola úplná, keby zabúdala na „vzájomný, tesný vzťah medzi evanjeliom a konkrétnym osobným a spoločenským životom človeka“ (EN 29). Z toho pre katechézu vyplýva úloha objasňovať „niektoré skutočnosti, ako prácu človeka na vlastnom duchovnom oslobodení, hľadanie užšej a bratskej spoločnosti, angažovanosť za spravodlivosť a budovanie pokoja“ (CT 29).

Účinnosť ohlasovania vo veľkej miere závisí od toho, ako je evanjelium v praxi sprevádzané službou. Bez nej by ohlasovanie nebolo vierohodné a autentické. Prvé poznanie Boha si vyžaduje, aby sa človek Bohu stále viac pripodobňoval. Láska k bratom a sestram nás robí podobnými Bohu, ktorý je Láska a ktorý je vzorom každej služby. Služba vedie k vďakyvzdávaniu. Eucharistia podnecuje kresťana stať sa „lámavým chlebom“ pre druhých a takýmto spôsobom sa angažovať za spravodlivejší svet. Služba živému Bohu je najdokonalejšou formou slobody, ochraňuje pred závislosťou na akejkoľvek forme egoizmu. Preto je v Cirkvi dôležité, aby sme budovali osobný vzťah s Pánom ale i vzájomné spoločenstvo a službu a neprepadli závisti, žiarlivosti a rivalite. Je na nás, aby sme s úprimnou láskou a obetavosťou budovali Kristovu cirkev a tak sa stávali spolupracovníkmi pri posväcovaní sveta.

Spracoval Marián Majzel

Použitá literatúra: Evangelii nuntiandi, 1992;
Evanjelium Gaudium, SSV, 2014; Catechesi Tradendae, 1993;
František Knapík : Obnovená tvár katechézy, Verbum 2016.

KO_2017_2018_č_1